

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Халецької Катерини Костянтинівни «Публічні закупівлі як інструмент державного регулювання», поданій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право», підготовлений та затверджений на підставі публічної презентації наукових результатів дисертації та її обговорення кафедрою господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (протокол № 7 від 15 січня 2026 р.)

Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету. Роль публічних закупівель у механізмі державного впливу на економічні процеси та у забезпеченні конкурентного середовища на товарних ринках набуває дедалі більшої ваги. Зосереджуючи значні обсяги бюджетних ресурсів, система закупівель одночасно формує структурований попит на товари, роботи й послуги, що справляє безпосередній вплив на розвиток підприємницької діяльності, інноваційні процеси та динаміку соціально-економічного зростання держави.

За умов реалізації євроінтеграційного курсу України, поглиблення цифрової трансформації публічного управління та підвищених вимог до прозорості використання державних фінансів особливої актуальності набуває вдосконалення правових засад здійснення публічних закупівель. Практика їх функціонування засвідчує, що попри суттєві інституційні досягнення, зокрема впровадження електронної системи Prozorro та адаптацію національного законодавства до стандартів Європейського Союзу, у цій сфері зберігаються проблеми надмірного процедурного формалізму, недостатньої ефективності механізмів запобігання корупційним ризикам, а також складності правового регулювання в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. Зазначені обставини зумовлюють потребу у ґрунтовному науковому аналізі сутності й функціонального призначення публічних закупівель як інструменту державної економічної політики та в обґрунтуванні напрямів удосконалення правового регулювання у цій сфері.

Вагомий внесок у розвиток теоретичних і методологічних засад державного регулювання публічних закупівель зробили Н. Я. Борсук, Р. А. Джабраїлов, Д. В.

Задихайло, Н. Г. Здирко, Д. В. Киян, О. Ю. Курепіна, В. К. Малолітнева, О. О. Мицик, І. І. Нинюк, А. О. Олефір, Н. С. Паппас, Я. В. Петруненко, О. П. Підцерковний, Г. І. Пінькас, А. О. Сошников, Г. С. Севастьянова, Т. І. Швидка, О. Л. Юдіцький та інші науковці. У їхніх працях досліджувалися окремі аспекти здійснення та правового регулювання публічних закупівель в Україні, водночас комплексний аналіз ролі цього інституту у формуванні державної політики в економічній, соціальній та екологічній сферах залишався поза межами спеціальних досліджень.

Нормативну базу дослідження становлять Конституція України, закони України «Про публічні закупівлі» та «Про оборонні закупівлі», підзаконні нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, а також міжнародні договори й акти законодавства Європейського Союзу.

Дисертацію виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та пов'язане з державною науково-дослідною темою «Правове забезпечення реалізації політики держави на пріоритетних напрямках економічного розвитку та у сфері екологічної безпеки» (номер державної реєстрації 0111U000962).

Тему дисертації затверджено на засіданні вченої ради Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 17 листопада 2022 року (протокол №3).

Наукове завдання, розв'язання якого отримано в дисертації: Метою дисертації є теоретико-правове обґрунтування та концептуалізація публічних закупівель як одного з ключових інструментів державного впливу на економічні процеси, а також вироблення системи науково виважених рекомендацій щодо вдосконалення правового забезпечення цієї сфери в Україні з урахуванням європейських стандартів, практики діяльності органів контролю та актуальних потреб ринкового середовища.

Для реалізації поставленої мети у дисертаційній роботі передбачалося вирішення комплексу взаємопов'язаних наукових завдань, зокрема: здійснення

аналізу еволюції правового регулювання публічних закупівель в Україні з визначенням чинників, що зумовлювали його розвиток; з'ясування правової природи публічних закупівель і окреслення їх місця в системі господарсько-правових засобів державного регулювання економіки; формування концептуальних підходів до визначення функцій і принципів публічних закупівель як інструменту державної економічної політики; дослідження механізмів забезпечення конкуренції, прозорості та ефективності закупівельних процедур з урахуванням практики Антимонопольного комітету України, органів державного фінансового контролю та судової практики; аналіз впливу права Європейського Союзу, міжнародних стандартів і рекомендацій на формування та розвиток національної моделі публічних закупівель; виявлення проблем правозастосування й організаційного забезпечення, що перешкоджають розвитку конкурентного середовища та ефективному використанню бюджетних коштів; а також розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України у сфері публічних закупівель, у тому числі з урахуванням потреб воєнного та післявоєнного періодів, розвитку електронних інструментів контролю та посилення механізмів запобігання корупційним ризикам.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у формуванні та ґрунтовному теоретичному обґрунтуванні концепції публічних закупівель як інтегрованого інструменту державного регулювання, що поєднує правові, економічні, інституційні та управлінські механізми, спрямовані на забезпечення ефективного, прозорого і конкурентного використання публічних фінансових ресурсів. У дослідженні вперше системно визначено місце і значення публічних закупівель у формуванні конкурентного середовища, реалізації державної економічної політики та досягненні балансу між фіскальною результативністю, інноваційним розвитком і соціальною відповідальністю держави.

До найбільш вагомих результатів, що відображають наукову новизну та виносяться на захист, належать такі положення.

Уперше:

1. Запропоновано авторське визначення поняття «публічні закупівлі» як нормативно врегульованого відкритого та конкурентного механізму використання публічних коштів, спрямованого на задоволення суспільних потреб і реалізацію державної економічної політики. На відміну від наявних у науковій доктрині підходів, наведене визначення інтегрує процедурний, економічний і цільовий компоненти закупівель та розкриває їх інституційну сутність як інструменту державного впливу на перебіг економічних процесів.

2. Обґрунтовано концепцію публічних закупівель як багатофункціонального інструменту державного регулювання економіки. Доведено, що закупівельна система акумулює економічні, соціальні, екологічні, безпекові й цифрові елементи регуляторного впливу, що дає підстави розглядати її як комплексний механізм формування конкурентного середовища та реалізації господарської політики держави.

3. Доведено існування самостійної регуляторної функції публічних закупівель у структурі державної економічної політики. Обґрунтовано, що через інструментарій закупівель держава впливає на формування структури ринкового попиту, стимулює інноваційний розвиток, підтримує стратегічно важливі галузі та забезпечує поєднання фіскальної ефективності з довгостроковими цілями економічного зростання й сталого розвитку.

4. Сформовано концептуальні засади розроблення державної політики інноваційно орієнтованих публічних закупівель. Визначено систему принципів, пріоритетів і інструментів інтеграції інноваційних механізмів у сферу публічних фінансів, що забезпечують спрямування закупівельної діяльності на технологічну модернізацію національної економіки.

5. Обґрунтовано концепцію державної стратегії закупівель інноваційного характеру як самостійного інструменту публічної фінансової політики. Доведено, що її реалізація має здійснюватися шляхом визначення пріоритетних напрямів інноваційного розвитку та застосування фінансово-стимулюючих механізмів, зокрема державного співфінансування, податкових стимулів і кредитної

підтримки, за умови узгодження зі стратегією науково-технологічного розвитку держави.

6. Обґрунтовано доцільність формування спеціальних механізмів публічних закупівель, орієнтованих на стимулювання виробництва та впровадження інноваційної продукції. Доведено, що становлення інноваційної економіки потребує застосування гнучких процедур, адаптивних моделей фінансування та механізмів розподілу ризиків інноваційних проєктів. Запропоновано модель «специфічних закупівель інноваційного характеру», яка передбачає участь держави як ініціатора, замовника або співінвестора розроблення нових технологічних рішень.

7. Сформульовано концепцію суспільно орієнтованих публічних закупівель як одного з напрямів модернізації системи публічних фінансів. Доведено, що інтеграція екологічних, соціальних та економічних критеріїв у закупівельні процедури забезпечує перехід від моделі суто витратного використання бюджетних коштів до моделі формування довгострокової суспільної цінності.

Удосконалено:

1. Наукове розуміння подвійної природи публічних закупівель як поєднання економічної та інституційної функцій. Поглиблено характеристику публічних закупівель як економічного інструменту державного регулювання, що впливає на структуру попиту й пропозиції, стимулює інноваційну діяльність, підтримує пріоритетні галузі та сприяє розвитку конкурентного середовища, а також як інституційного механізму забезпечення прозорості й підзвітності у сфері публічних фінансів. Обґрунтовано, що синтез економічного та управлінського вимірів формує новий підхід до оцінки ефективності державної політики у цій сфері.

2. Наукові підходи до цифровізації та автоматизації публічних закупівель. Доведено, що запровадження уніфікованих електронних процедур, інтегрованих інформаційних баз, автоматизованих ризик-індикаторів і систем аналітичного моніторингу (зокрема VI ProzoTo) є системною передумовою

зниження корупційних ризиків, підвищення якості управлінських рішень та розвитку громадського контролю. Обґрунтовано доцільність трактування цифровізації як складової стратегічного управління у сфері публічних фінансів, а не виключно як технічного інструменту.

3. Концептуально-цілісний підхід до реформування системи публічних закупівель як багатовимірного механізму державного регулювання. Обґрунтовано, що її розвиток має комплексний характер і охоплює нормативно-правовий, інституційний, процедурний, антикорупційний та інтеграційний напрями. Розкрито зміст кожного з них, зокрема гармонізацію законодавства з *acquis* ЄС, підвищення інституційної спроможності уповноважених органів, стандартизацію процедур, розвиток електронної системи Prozorro, упровадження аналітичних інструментів моніторингу та імплементацію європейських практик «зелених» і соціально орієнтованих закупівель.

4. Механізми гармонізації законодавства України з *acquis* ЄС. Уточнено критерії забезпечення прозорості процедур, рівного доступу та конкурентності, а також підходи до запобігання антиконкурентним узгодженим діям. Запропоновано модель поетапної імплементації європейських стандартів з урахуванням воєнних і післявоєнних умов функціонування державного сектору економіки.

Набули подальшого розвитку:

1. Підходи до визначення ролі локалізаційної політики у сфері публічних закупівель. Локалізаційну політику розглянуто як комплексний інструмент державного регулювання, спрямований на підтримку національного виробника, зміцнення економічної безпеки та стимулювання модернізації промисловості. Поглиблено розуміння умов її результативної реалізації, зокрема поетапності впровадження, відповідності рівню технологічної готовності підприємств, здійснення системного моніторингу ринкових наслідків і забезпечення належної підзвітності. Обґрунтовано необхідність узгодження локалізаційної політики з євроінтеграційними процесами та принципами добросовісної конкуренції з метою мінімізації дискримінаційних ризиків і забезпечення її відповідності вимогам внутрішнього ринку ЄС.

2. Доктринальні підходи до визначення місця публічних закупівель у системі господарського права. Поглиблено розуміння публічних закупівель як комплексного інституту господарського права, що поєднує регуляторні, конкурентні, фінансові та інноваційні функції. Уточнено їх взаємозв'язок з інститутами економічної конкуренції, державних фінансів і адміністративних процедур, що дає змогу розглядати закупівлі як системний механізм реалізації державної господарської політики та підтримки добросовісної конкуренції.

3. Підходи до визначення співвідношення державного регулювання і державного контролю у сфері публічних закупівель. Уточнено, що регулювання та контроль формують інтегровану систему управління, спрямовану на забезпечення ефективного та прозорого використання публічних коштів. Доведено, що поєднання превентивних інструментів регулювання з реактивними контрольними механізмами створює умови для дотримання принципів добросовісної конкуренції, підвищення рівня підзвітності та зниження корупційних ризиків, виступаючи чинником підвищення ефективності державної політики у сфері публічних закупівель.

Обґрунтованість і достовірність отриманих результатів дослідження.

Для досягнення поставленої мети та реалізації завдань дослідження використано комплекс загальнонаукових і спеціально-юридичних методів, зокрема:

- діалектичний метод – для всебічного пізнання сутності та закономірностей розвитку інституту публічних закупівель у взаємозв'язку з економічними та правовими процесами;
- історико-правовий метод – при вивченні еволюції правового регулювання закупівель в Україні та за кордоном;
- системно-структурний підхід – для визначення місця публічних закупівель у системі державного регулювання та господарсько-правових інструментів;
- порівняльно-правовий метод – при аналізі досвіду ЄС та адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів;

- формально-юридичний метод – для дослідження нормативних актів, що регламентують процедури закупівель, та тлумачення ключових правових понять;
- метод аналізу і синтезу – для виявлення закономірностей, факторів ефективності та ризиків у практиці правозастосування;
- статистичні та емпіричні методи – для опрацювання показників ринку закупівель, оцінки результативності реформ, а також практики контролю з боку АМКУ, Рахункової палати та інших органів;
- моделювання – для обґрунтування пропозицій щодо вдосконалення законодавства та оптимізації процедур закупівель.

Поєднання зазначених методів забезпечило об'єктивність і всебічність дослідження, а також дало можливість сформулювати концептуальні підходи до подальшого розвитку правового регулювання публічних закупівель.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості їх використання для підвищення ефективності правового регулювання та практичної діяльності у сфері публічних закупівель в Україні. Зокрема, запропоновані концептуальні підходи та конкретні пропозиції можуть використовуватися під час підготовки та внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі», підзаконних актів, методичних рекомендацій, а також у процесі гармонізації національного законодавства з правом ЄС. Також сформульовані рекомендації можуть застосовуватися при розробці внутрішніх регламентів і процедур закупівель у міністерствах, відомствах, державних і комунальних підприємствах та установах, зокрема для оптимізації планування закупівель, моніторингу та управління ризиками. Також запропоновані рекомендації щодо вдосконалення електронних систем та індикаторів ризиків можуть застосовуватися для підвищення прозорості, запобігання корупційним проявам і удосконалення алгоритмів автоматизованого контролю у сфері закупівель.

Крім того, матеріали дослідження можуть бути інтегровані в навчальні програми закладів вищої освіти та програми підвищення кваліфікації фахівців у сфері публічних закупівель, фінансового контролю та конкурентного права.

Апробація матеріалів дисертації. Здобуті положення, висновки та пропозиції викладені у дисертації обговорювались на засіданнях кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та були представлені на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях, зокрема: XVIII Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні шляхи вдосконалення українського законодавства» (м. Харків, 18 листопада 2023 року); X Всеукраїнській науково-практичній конференції «Наука у мінливому світі: актуальні дослідження молодих науковців» (м. Харків, 17 травня 2023 року); Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення» (м. Тернопіль, Україна – м. Ополе, Польща, 13-14 листопада 2025 року; Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Актуальні дослідження правової та історичної науки» (м. Тернопіль, Україна – м. Ополе, Польща, 11-12 листопада 2025 року); Міжнародній мультидисциплінарній науковій інтернет-конференції «Сто другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки» (м. Тернопіль, 25-26 листопада 2025 року); круглому столі «Декодифікація Господарського законодавства України: соціально-економічні наслідки та завдання законодавчої діяльності» (м. Харків, 10 грудня 2025 року).

Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях здобувачки. Основні теоретичні положення й висновки дослідження відображено у 12 наукових працях: шести наукових статтях, опублікованих у фахових наукових виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз; тези семи доповідей і повідомлень на науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Швидка Т. І., Халецька К. К. Шлях Європейського Союзу в регулювання публічних закупівель. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 157-160. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-5/38>
2. Халецька К. К. Історичний огляд правового регулювання публічних закупівель в Україні та його вплив на сучасну практику. *Актуальні проблеми*

держави і права. 2024. № 103. С. 225-233. DOI: <https://doi.org/10.32782/apdp.v103.2024.28>

3. Davydiuk O., Shovkoplias H., Holina O., Sukhodubova I., Khaletska K. Justification of directions for improving the means of regulating innovative relations within the limits of the sustainable development policy in the European Union. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies.* 2024. № 6(13(132)). p. 128-135. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.317718>

4. Brovdii A., Bakalinska O., Lisohorova K., Sivash O., Khaletska K. Determining the regular impact on the processes of stimulating the innovation circulation within the limits of the EU sustainable development policy. *Technology Audit and Production Reserves.* 2025. № 2(4 (82)) p. 93-98. DOI: <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2025.326075>

5. Халецька К. К. Сучасні проблеми та шляхи підвищення ефективності публічних закупівель в Україні: теоретичний та міжнародний аспекти. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука».* Серія: «Юридичні науки». 2025. № 10 (92). С. 56-63. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2025-10-11582>

6. Халецька К.К. Регуляторна функція держави у забезпеченні ефективності публічних закупівель. *Науковий вісник Ужгородського національного університету.* Серія: Право. 2025. №92 (2). С. 112-118. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.2.14>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Халецька К. К. Ефективність регулювання публічних закупівель в Україні. *Актуальні шляхи вдосконалення українського законодавства* : зб. тез наук. доп. і повід. XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 18 листопада 2023 р.). Харків, 2023. С. 293-296.

8. Khaletska K. Social criteria in public procurement. *Наука у мінливому світі: актуальні дослідження молодих науковців* : матеріали Всеукр. наук.-практ.

інтернет-конф. іноземними мовами (м. Харків, 17 травня 2023 р.). Харків. 2023. С. 81-86.

9. Халецька К. К. Роль публічних закупівель у формуванні та реалізації державної політики економічного розвитку. *Актуальні дослідження правової та історичної науки* : матеріали міжнародної наук. інтернет-конф. (м. Тернопіль, Україна – м. Ополе, Польща, 11-12 листопада 2025р.). Тернопіль, 2025. С. 101-103.

10. Халецька К.К. Роль публічних закупівель у стимулюванні інноваційного розвитку національної економіки. *Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення* : матеріали Міжнар. наук. конф. (м. Тернопіль, Україна – м. Ополе, Польща, 13-14 листопада 2025 р.). Тернопіль, 2025. С. 136-139.

11. Халецька К. К. Гармонізація законодавства України про публічні закупівлі з *acquis* ЄС: проблеми, виклики та напрями вдосконалення. *Сто другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки* : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Тернопіль, 25-26 листопада 2025 р.). Тернопіль, 2025. С. 33-35.

12. Халецька К.К. Публічні закупівлі в умовах скасування Господарського кодексу України. *Декодифікація Господарського законодавства України: соціально-економічні наслідки та завдання законодавчої діяльності* : зб. тез круглого столу Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, каф. господар. права (м. Харків, 10 грудня 2025 р.). Харків : Право, 2026. С. 259-262

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано українською мовою з правильним вживанням юридичної та спеціальної термінології. Стиль викладення матеріалу дослідження – науковий.

Загальний висновок. Дисертація Халецької К.К. «Публічні закупівлі як інструмент державного регулювання» є кваліфікаційною науковою роботою, містить нові науково обґрунтовані результати, які виконують конкретне наукове завдання, що полягає в отриманні наукових та практичних висновків щодо комплексного дослідження публічних закупівель як інструменту державного регулювання економічних процесів.

Дисертація є самостійною науковою працею, яку виконано з дотриманням академічної доброчесності. Наукова новизна, висновки та пропозиції сформульовані авторкою самостійно й обґрунтовані на підставі особистих досліджень.

Дисертація Халецької Катерини Костянтинівни на тему «Публічні закупівлі як інструмент державного регулювання» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), та може бути подана до разової ради для захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Головуючий на засіданні:
завідувач кафедри господарського права
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого,
доктор юридичних наук, професор

Дмитро ЗАДИХАЙЛО

15 січня 2026 р.

